

ЯШАСИН КОММУНИЗМ ҚУРУВЧИЛАР СЪЕЗДИ!

ЯШАСИН ЛЕНИН ТУЗГАН
ШОНЛИ СОВЕТ ИТТИФОҚИ
КОММУНИСТИК ПАРТИЯ-
СИ—ХАЛҚНИНГ СИНАЛГАН
АВАНГАРДИ, СОВЕТ ЖА-
МИЯТИНИНГ КОММУ-
НИЗМ ҚУРИШ УЧУН КУ-
РАШДАГИ РАҲБАР ВА
ЕТАКЧИ КУЧИ!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТАН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

43. ИЛ ЧИҚИШИ
№ 244 (11.993)

Сешанба, 17 октябрь 1961 йил

Баҳоси 2 тийин

Улуғ Октябрь социалистик революцияси- нинг 44 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 44 йил-
лиги!

2. Инсоният тарихида янги давр — капитализмнинг емирилиши
ва коммунизмнинг тантанаси даврини очиб берган Улуғ Октябрга
шон-шарафлар!

3. Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII
съезди — коммунистик жамият қурувчилар съезди!

4. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Бутун кучини мамлакатини-
да коммунистик жамият қуришнинг улуғ Программасини амалга оши-
ришга қаратингиз!

5. Яшасин Улуғ Октябрь социалистик революциясининг зафар-
ли байроғи, бутун дунё меҳнаткашларининг қудратли ғоявий қуроли
бўлган марксизм-ленинизм!

6. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

7. Барча мамлакатлардаги ишчилар синфи ва меҳнаткашлар-
нинг жанговар авангарди — қардош коммунистик ва ишчи партия-
ларга отанин салом!

8. Яшасин бутун дунё коммунистлари улуғ армиясининг бузилмас
бирлиги ва жиғислиги!

9. Пролетар интернационализи байроғини янада баланд кўта-
райлик!

10. Барча мамлакатлар ишчилар синфи ва меҳнаткашларининг
тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун ку-
рашдаги ҳаракат бирлиги, жанговар бирдамлиги мустаҳкамлансин!

11. Жаҳон халқлари! Шармандали мустақиллик қулини систе-
масини батамом ва узил-кесил тугатиш учун курашингиз! Барча му-
стақил мамлакатларнинг ва халқларнинг дарҳол ва ҳеч сўзсиз озод
қилинишига эришингиз!

12. Ҳамма мамлакатларнинг халқлари! Сизлар тинчлик учун ку-
рашда ҳал қилувчи кучдирсиз! Хушёр бўлинглар, уруш оловини ёқу-
вчи империалистларни, инсоният душмандарини фош қилинглар! Ел-
пасига ва батамом қулоқсизланиш учун курашингиз!

13. Барча мамлакатларнинг халқлари! Ғарбий Германиянинг
Европа уруш хавфининг асосий манбаига айлантирилишига қарши,
немец реакционерларнинг ракета-ядро қуроли билан қуроллантирили-
шига қатъий қаршилик кўрсатингиз! Германия сулҳ шартномасини
тезроқ тугатиш ва Ғарбий Берлинни эркин шаҳарга айлантиришга
талаб қилингиз!

14. Ҳалқларнинг озодлиги ва бахти йўлида, тинчлик, демо-
кратия ва социализм йўлида мардонавор курашганлиги учун капита-
лист мамлакатларнинг тюрмаларида азоб чекиб ётган кишиларга
қизгин салом! Реакция қурбонларига, капитал тутқуларига озодлик
берилсин!

15. Яшасин халқаро ишчилар синфининг энг катта ютуғи, со-
циализм ва коммунизм йўлидан бораётган эркин, суверен халқлар-
нинг қудратли ҳамкорлиги — жаҳон социалистик системаси!

16. Социализм қураётган Хитой Халқ Республикасининг меҳнат-
кашларига қардошлик салом! Яшасин Совет Иттифоқи ва Хитой
улуғ халқларининг абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

17. Социализм қураётган Албания Халқ Республикаси меҳнат-
кашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва албан халқларининг
абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

18. Социализм қураётган Болгария Халқ Республикаси меҳнат-
кашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва болгар халқларининг
абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

19. Социализм қураётган Венгрия Халқ Республикаси меҳнат-
кашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва венгер халқларининг
абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

20. Социализм қураётган Вьетнам Демократик Респу-
бликаси меҳнаткашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва вьет-
нам халқларининг абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

21. Социализм қураётган Германия Демократик Республикаси
меҳнаткашларига қардошлик салом! Совет ва герман халқларининг
дўстлиги ва ҳамкорлиги мустаҳкамлансин!

22. Яшасин Германия Демократик Республикаси!

23. Социализм қураётган, ўз мамлакатини демократик негизда
тинч йўл билан бирлаштириш учун курашаётган Корея Халқ Демо-
кратик Республикасининг меҳнаткашларига қардошлик салом! Яша-
син совет ва корея халқларининг абадий, бузилмас дўстлиги ва
ҳамкорлиги!

24. Социализм қураётган Мўғулистон Халқ Республикаси меҳ-
наткашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва мўғул халқлари-
нинг абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

25. Социализм қураётган Польша Халқ Республикаси меҳнат-
кашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва поляк халқларининг
абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

26. Социализм қураётган Руминия Халқ Республикаси меҳнат-
кашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва румин халқларининг
абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

27. Социализм қураётган Чехословакия Социалистик Респу-
бликаси меҳнаткашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва чехосло-
вакия халқларининг абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

каси меҳнаткашларига қардошлик салом! Яшасин совет ва чехос-
ловак халқларининг абадий, бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги!

28. Югославия Федератив Халқ Республикаси меҳнаткашларига
қардошлик салом! Совет ва югослав халқларининг дўстлиги ва
ҳамкорлиги тинчлик ва социализм учун кураш манфаатлари йўлида
ривожлансин ва мустаҳкамлансин!

29. Улуғ ҳинд халқига қизгин салом! Совет Иттифоқи ва Ҳин-
дистон халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлансин ва
мустаҳкамлансин!

30. Улуғ индонез халқига қизгин салом! Совет Иттифоқи ва
Индонезия халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлансин
ва мустаҳкамлансин!

31. Тинчлик, ўз мамлакатининг бетарафлиги ва мустақиллиги
учун курашаётган Лаос халқига қизгин салом!

32. Тинчлик ва ўз мамлакатларининг миллий мустақиллигини
мустаҳкамлаш учун курашаётган Бирма, Цейлон, Камбоджа халқла-
рига қизгин салом!

33. Африка халқига қизгин салом! Совет Иттифоқи билан Аф-
риқистон ўртасидаги дўстлик, яхши қўшнчилик муносабатлари мус-
таҳкамлансин ва ривожлансин!

34. Империалистларнинг кирдиқорларига қарши, мустақиллаш-
ликни батамом тугатиш учун, ўз мамлакатларининг мустақиллигини
ва суверенитетини мустаҳкамлаш учун, миллий экинчиларни ва ма-
даниятни ривожлантириш учун курашаётган араб мамлакатларининг
халқларига қизгин салом!

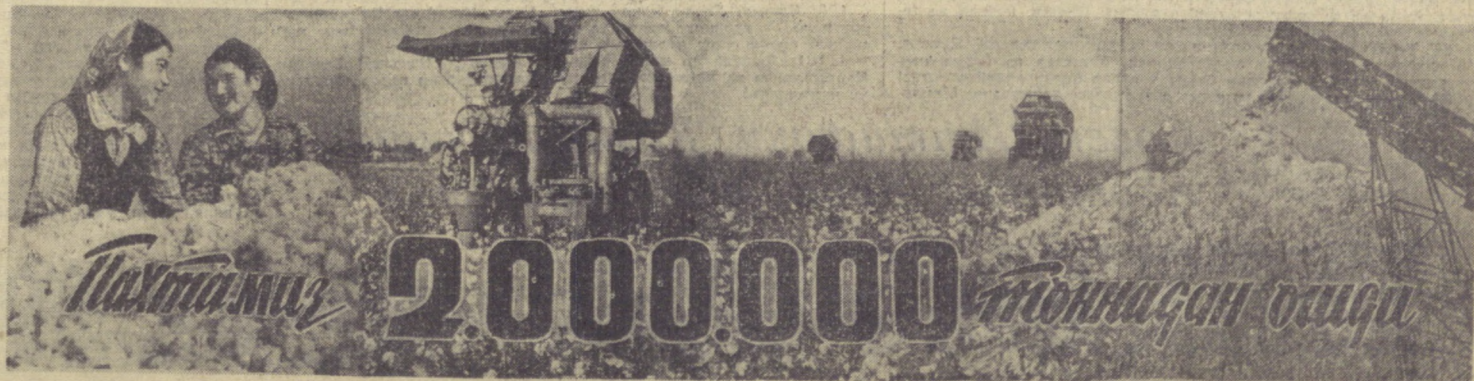
35. Ўз озодлиги ва миллий мустақиллиги учун фидокорона ку-
рашаётган Жапон халқига қизгин салом!

36. Мустақиллашувчи кишиларнинг парчалаб ташлаган ва ўз
мустақиллигини мустаҳкамлаш учун курашаётган озод Африка дав-
латларининг халқларига қизгин салом!

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА)

С. Марфин чизган расм.

ақл-идроқ, шон-шараф ва виждон

ЭКСКАВАТОРЧИ—СЪЕЗД ДЕЛЕГАТИ

Соли Соатдиновнинг КПСС XXII съездида делегат қилиб сайланганлиги ҳақидаги хушхабар ҳадемай Тахياتош қурилиш-монтаж бошқармаси коллективини орасига ёйилди.

— Муносиб делегат, — мамнулик билан маъқуллади ҳамкасблари. — Соли ўзининг ҳалол меҳнати билан катта бахт эгаси бўлди. Бу ҳаммамизни қувонтиради. Бизлар ҳам Солининг меҳнат қилишга одатланганимиз керак.

— Соли Соатдинов меҳнатсевар, камтар, ҳушмуомала йигит. — дейди бошқарма бошлиғи И. К. Плассановский, — у ҳар қандай вазиятда қўлдан қўймайди. Унинг ишлаган ишлари бирор нуқсон топиш қийин, доим ишда сон ва сифатни бир-бирига боғлаб олиб боради, оз меҳнат сарфлаб кўп фойда келтириш томонини қўзғайди. Шунинг учун ҳам бутун коллектив унинг иш методини ўрганишга қизиқади.

Соатдинов ёш коммунист. У ёш. Лениннинг меҳнатда чиниди. Ўқибдан бундан вақтлариди колхозчилар билан ёнма-ён туриб ариқ-зоғулар қазинида, янги каналлар қуришда яштарди. Бу иш қанчалик сермаҳнаёт, оғир, кўп меҳнат талаб қилишини ўз кўзи билан кўрди. — Бу ишларни машиналаштиришнинг иложи йўқмики? Соли ана шу масалаларда кўп ўйлади. Қуз, қиш, баҳор фаслларида колхозчиларнинг кўпчилиги қисми қозув ишлари билан банд бўларди. Натияжада дала ишлари кечикиб кетиб, пахтадан мўл ҳосил етиштиришга салбий таъсир кўрсатарди. Бундай аҳвол ҳам Солини ташвишга солмай қўймади.

Меҳрибон ва ғамхўр партиямиз меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини, истак ва озуларини қўйиб беради. Ҳа демай Қора. калпоғистон АССР Партия Компартияси мажлиси, шунинг билан бошқа қишлоқ хўжалик экинлари майдонларида кучли экскаваторларнинг қурилган овози эшитилди. Бу пўлат машиналар ер қўсқини тилиб, сизот суви қочқирди йўли билан

экинлар ҳосилдорлигини ошириш, янги ерларни ўзлаштиришда қўл-қўллар ва совхозларга жуда кўп келди.

Соли 1951 йилда экскаваторчи-лар тайёрлаш мактабини битириб, яна севган жойи Тахياتошга ишга келди. Шу йилнинг январь ойида бошлаб зовур ва каналлар қазинида иштарди. Энди у қўлда эмас, балки бақувват панжари экскаватор ёрдамида тупроқ қазирди.

Хўжайли районидида Ленин номи. «Партия XXII съезди» колхоз-лари ҳосилдорлиги жаҳатдан бошқа хўжаликлардан устун туради. Аммо бир хил об-ҳаво, янги ишлар ва сув ресурсларига эга бўлган К. Маркс номи, Охунбобов номи колхозларида, «Амударё» совхозларида нима учундир ҳосилдорлик паст. Моҳир экскаваторчи бу масала билан жиддий шугулланди. Партия ва совет ташкилотларининг ёрдами билан бунинг «сирини» билди. — Ҳамма гап ер ости сувининг юза жойлашишида, деган қарорга келди у. Бу колхозларга махсус экскаваторчилар бригадаси келиб, мавжуд коллектор тармоқларини қўқулаштирди, янгидагиларни қўқулаштирди. Қўқулаштиришда бу хўжаликларда ҳам ҳосилдорлик кескин ошди. Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми Соли Соатдиновнинг бу хизматлари нисабига олиб, 1957 йилда уни Фахрий ёрлик билан мукофотлади.

Шундан буён орада йиллар ўтди. Моҳир экскаваторчи ўз касбини такомиллаштира бориб, жуда катта муваффақиятларга эришди. У бошчилиги қилаётган экскаваторчилар бригадаси Бегжон, Кенетес ва бошқа каналларни қазинида жуда катта ишлар қилди. Фақат Бегжон каналидидагина 38 минг кубометрдан зиёд тупроқ ишларини бажариб бермасди. Ўзи меҳр қўйиб ер ости иччиласи қишқир маҳсаботга эгадирди.

Ўрток Соатдинов бошлиқ экскаваторчилар 1961 йилда айниқса катта муваффақиятни қўлга кирит.

длар. Улар бу йил 110 минг кубометр ҳажмида тупроқ ишларини бажаришлари керак эди. КПСС XXII съезди шарафига қизғин дивом эаётган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган экскаваторчилар ҳозирдаёқ бу топшириқни 152 минг кубометр қилиб бажаришлари ва 1962 йил ҳисобига ишламоқдалар.

Соли Соатдинов жуда кўп меҳнатсевар шогирдлар тайёрлади. Қурилиш-монтаж бошқармасида ўзи билан ёнма-ён туриб ишлаётган ва сизот топишлари мун. тазам 140-150 процентга етказиб бажариётган Ўрозимбет Дилимбе

тов. Сарсенов, Жаринов, Холмисов, Абдул-соликов, Жаб-борберген Ембергенов каби экскаватор машинистлари ана шулар жумласидандир. Партиямизнинг XXII съездида мамлакатимиздаги кўп миллатли халқларнинг кўп касби вакиллари катнашадилар ва тарихий ҳужжатлар — КПСС Программаси ва Уставини яқдиллик билан маъқуллайдилар. «Ўнла бўлса ўрни бўлак, қирқта бўлса қилиги» деганларидек, Қорақалпоғистон АССР Хўжайли районидида Тахياتош қурилиш-монтаж бошқармаси н и г экскаваторчиси Соли Соатдиновнинг ҳам съездда ўзига муносиб ўрин бор.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

Ленин районидида Карл Маркс номи колхозининг Коммунист меҳнат бригадаси бошлиғи Маннон Жалолов КПСС XXII съездининг делегати. Унинг бригадаси 120 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан пахта топиради. М. Жалолов машинада 150 тоннага яқин пахта терди. СУРАТДА: Маннон ЖАЛОЛОВ ва шу бригадининг меҳнат-ҳайдовчиси Ҳамрохон АШУРОВА ўртоқлар.

С. Безносов фотоси.

Ипакчининг бахти

Мунисон Марғилон ипак комбинатига янги келганда дастгоҳлар ёнига яқинлашиб ҳақ юраги дов бермасди. Ўзи меҳр қўйиб касби эри қишлоқ билан ер-ғаничи учун иччиласи қишқир маҳсаботга эгадирди.

Ўрток эмаси, мураккаб дастгоҳ қисмларини қисқа фурсатда ёрқиниб олди. Ўзгача —

цех мастери ҳам унинг диди ва фаросатига дастгоҳ динида қўйиб бўлмади. Ҳа демай, алғор ишчиларга тенгшайиб олди. Ўста моталачилар билди қолди. Табиқий, сира илманий алғор ишчиларини тажрибаларини ўрганиш, цех мастерилик ҳақини ҳаққиди сўбатларини бериш тиллаши, техникавий машғулотларга актив иштирок этиши унинг маҳоратини оширди.

Ҳозир Мунисон ипакчилик шаҳри — Марғилонда дондор кишиларидан бўлиб етишди. «Дастгоҳ доктори» бўлиб қолди. Моталачиликнинг илмий-маҳсуботи билан олган моҳир ипакчи йўлаб ошувларда етиштириб чиқарди. Мунисон ипакчи, у шогирдларини ҳам олмасди — жамоатчилик йўли билан тайёрлашди.

Забардост ишчи — сифатли смена топишчиларини, нукда 15-2 хисса орғичи билан бажаришди. Қимматли хом ашё — ипакнинг юқори сифатли бўлашини таъминлаш учун қиранчнинг олдинки сафларидида бормоқда. Москваликларнинг жаҳонда энг аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариши ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусига Марғилонда биринчи бўлиб қўшилган ҳам Мунисон эди.

Бу коммунист аёл ипакчи, хотин-қизлар билан ишларда Фирғона области партия комитетида, Марғилон шаҳар партия комитетида катта ерда қўйилди.

Илғор моталачи, актив жамоатчи, ишчан коммунист Ҳамрохон Мунисон Тешобоева Фарғона областининг билдиролар. У халқини тарихийда шонли воқеа — КПСС XXII съездида делегат қилиб сайланди.

Я. НАБИЕВ.

ПАХТА ПЛАНИ ЮЗДАН ОШДИ

Партиямиз XXII съезд олди умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Ўрта Чирчиқ районидида Охунбобов номи колхоз азаматлари 14 октябрда йиллик пахта тайёрлаш планини муқаддатдан илгари, 100,2 процент бажаришди.

Давлатда 2965 тонна «оқ олтин» сотилди. Бу ўтган йили шу кунгача топирилган пахтадан 1000 тонна кўп, 1310 гектар ернинг ҳар гектаридан 23 центнердан ҳосил олинди.

Колхоз пахтакорлари пландан ташқари давлатга 500 тонна пахта топириш мажбуриятини олд, астойдил меҳнат қилмоқдалар.

КОММУНИЗМ СЪЕЗДИГА

Фахур ҒУЛОМ

Минг-минг йиллар қадам-қадам қон, қурбонлик йўл босиб, Исоният етиб келган улуг муборак. Манзилларга қўйилган ёруғ машғаллар осиб, Дилининг уйи нураб билан тўлиқ қунар муборак.

Бутун мамнун табассум бор доҳийкиз чехрасида Чунки унинг партияси ғолиб чиқди курашда, Мадад сўраб олган қўлини сента чўзар, Москва, Абдиат намойиши — байроғи гуркирашда.

Не-не қаҳрү ғазабларининг қўлуғида қон алаб, Ҳақларга тахт яратган тирик мурда маҳкумлар, Не-не зулму истибоднинг қишқилари парчадаб, Бир бошқача нур қадирган гарбу шарди мазлумлар.

Ешга тўлиқ умид қўзин сента тикар, Москва, Чунки сенинг аиз номинг ҳаёт демак мисоли! Мадад сўраб олган қўлини сента чўзар, Москва, Чунки сенсан халқлараро нажот сўзин тимсолди.

Сента томон оқин-оқин иттилади карвон Халқлар сента энг сайланган фарзандларини йўлдайдилар. Исонларнинг ишончисан, юзлари сента томон, Ленин тузган партия бу кишиликни қўлдайдилар.

ДИЛ ТЎЛА СЕВГИМИЗ СЕНГА ПАРТИЯМ!

ОИБЕК

Бутун Кремлда улуг курунтой Юлдашлар тутулур ҳаётимизга. Лениннинг ғолиб дилдан олган жой. Кирамиз шон билан Коммунизмга. Ўртақ қўлатди бир ҳамла билан Мамлакат. Қўрғини — бўй-оғи йўл. Индустрия гигант, саноат ўскан. Заводлар, фабрикалар... Барча қўнғил тўқ. Курашлар, тўқиллар, буюк ҳамлалар. Тер ва куч, ақилимиз ҳар ишга қодир. Ишчи синф яратди янги зафарлар. Офарин, кўн аша, синф баҳодир! Қўмюр қонларидида иш — меҳнат қайноқ, Маъдан ер қазирдан чиқар юзага Дарё-дарё нефтлар оқар шарқироқ. Табиат бўйсунган, қўнкан тизага. Электр оқиди, электр — дарё! Чақнаган чироклар, ҳар ёқда юлдаз Атомнинг тилсини етирдик — энг! Қонлару — шахтарлар чароғон — қуявди! Илмийн қўққиса самога бораб. Ойга, юлдазлар олган йўлимиз. Офарин бу халққа — фикри қамқоқлар Йўл сомон йўлдайдилар, гулдайдилар. Ернинг бебаҳо, бой ва унмолдор. Ўғайларнинг бизда — далалар олтин. Буғдан уфққа кетган экинзор, Меҳнатда эркинлик, бахтимиз бутин.

Қадлари самога кетган жўхори. Қўнғининг нуруни зарралаб терган. Донлар дурдандилар, яроқлар шойин Исонининг муҳаббат — меҳрини эмган Далада юрасан, машина чарчар, Уфқдан уфққа ёйилган пахта. Ўшайди, ҳайронман, меҳнат тўқкан зар Чақнайди оқ момиқ, зап тахта-тахта. Қизлару йигитлар қаққон, бетинин. Термич машина тинмайди бир ой. — Пахтағиз мунча кўп, қўли тул иним! Ваъданғиз жойида, бўлиғиз омон! Сулувдир-сулу, 6, Ҳамрохон! Қўнғил тўқ, машиналар ёпар доларанг. Асалдан меҳнатлар тўқун богистон. Шаҳарлар, қишлоқлар атлас ранга-ранг. Меҳнат ҳам заки берур бизга нақ қўнғил. Коммунизм қўни янғар ҳар дилда. Йўлларда гул тўла, қўнғиллар тўлиқ. Достони қўнғиллар ишлар қат тилда. Партиям, дил тўла сента сеvgимиз. Етиб ташларинг кўн мушқула ва чигил. Софидилки, одилки — энг бурчимиз, Улуг достонингдан бўдир бир шияғиз. Партиям жасурдир, метин қоядай. Жанглар, оловларин кечкан партиям. Партиям меҳрибон, ғамхўр онадай. Оди, ҳақиқат — йўлинг, партиям!

ШАРОФАТ

ОЧЕРН

Шом. Салқин илк баҳор шабадаси эсади. Далаблар ўртасидан ўқдек кесиб ўтган ариқ сирхили шовуллайдилар, қиз дара билан қўлдайдилар, ариқ бўйидаги дарахтлар бош силкитиб қизини тинглайдилар. Далада ҳеч ким йўқ. Ишдан сўнг ҳамма уй-уйга кетган. Фақат шу қиз, шу бекдор жон сувга роз айтгани келгандай, ариқ бўйидаги нарига жимлайди, дарахтларга суяниб, ич-ичидан кўнғилиб бўзлайди.

Сайдинг қўйбер сайед, сайёра экан мендек, Ол домини бўйиндан бечора экан мендек...

Қиз ғўчиб, сўздан қўзғини олди. — Ким бў? — қўрқиб сўради у кўнғилдан пайдо бўлиб қолган кишидан.

— Қўрқма, қизим, мен Ҳамро-бобон бўламан. Қўнғинингизни эшитдим. Юрагинг йилғайди. Йилғам, йилғи қўнғилини ошмаштиди, дейдилар-у, аммо лекин жангу жадал пайти қўнғил юшмаганини, бел бўшмашганини маъқул. Юмшоқ қўнғил бўлсанг, жангга қўлиб қим-майсан. Мана бу эски шаҳарнинг тарихини биласми?

— Йўқ, — деб жавоб қайтарди қиз қўзларини жовдиратди. — Ўйимасанг билб қўй, ўтмиш билмасанг, бутун учун ҳам, эрта учун ҳам зарур. Бу шаҳарнинг номи — Пойкент. У ҳақдаги ривоят алоҳ-алоҳ оша тилдан-тилга кўчиб, дилдан-дилга қўнғил келтипти. Мен навиқрон йигитлик чоғида ана шу қирларда чўнғил қилардим. — Ҳамробобон воқидига тўташиб кетган Қўнғил дашларига ишора қилди. — Қўлтой деган қаро-муриб қолган қўл ҳам тағига суяниб, аўрга қимирлаб қўй бокларди. Йил-ўн икки ой — хоҳ жазирама мисир, хоҳ қаҳардон қиш бўлсин, эгиндан чамқониб, бошидан телини тўқмасди. Аҳо-ройи терс-данишган қамқонининг селкиси шўрлаб-оқариб кетган эди. Қўнғил ҳам, қўнғил бўлсин устига юмалариди-да, дам чалқанча ётиб, дам ётиб-шолар эртан-ривоят айтди. Шунча кўп эртан билардики, кети — одоғи бўлмасди. Баъзан чарчаб, бўғилиб — хирллаб қоларди, барбоб айтбасларди. Пойкент шаҳри тўғрисидаги ривоятни эса такор-такорр ҳикоя қиларди.

— Бу шаҳарда яшаган халойиқнинг сон-саногини бўлмаган дедди Қўлтой чол — аммо кейин фалёқ рўй берган, ёв бостан. Ёв иномардин қилган. Эраканлар дедди бошга хашарга кетиб, шаҳарда хотин-халая ҳам гўдақлар қолган-да ёпирилган. Аммо уни ололмаган, хотинлар бўш келмаган. Етти кечаю етти кундуз жанг бўлган. Хотинлар орасида ўзига зев берган бир танноз хонимлик қилган. Душман йилғитга қўнғил тўшиб, унга ошқиб бўлганда, қалъанинг сирини айтган. Шундан сўнг ёв ер остидан шаҳарга келувчи сув йўлини болаган. Халқимиз қуриган эл қалъа дарвозаларини очган.

«Бул ҳақда хотин-халаялар қўнғил шаҳар қўчаларида ариқ бўлиб оққан. Ҳамма нарсаси қиз-қизил қонга беланган. Хикоя қилиб бўлиб, Ҳамробобон бир даҳза жим қолди. Қиз унинг

юз ва қўзларига термудди. Ҳамро-бобоннинг қовоғи ҳам Қўлтойбобоннинг қовоғидай уюлган эди. Юзида оқиш қизилар, ичинини қандайдир дард кемирарди.

— Шундай, қизим, — деди у оғир нафас олиб, — бу ер, бу атроф ёв босқинига қадар гулистон бўлган. Дейдиларки, бу заминда битган қовун-тарвузга катта-қон бола минса оёғи ерга тегмаган. Сув керак, одам керак, меҳнат, ҳаракат керак. Бу тупроқ оёб бўлмай иложини йўқ...

Ҳамробобон Пойкент атрофларини ачинаш билан узоқ қўздан кетчиди. Сўнг.

— Уруш ҳадемай тугайди, тинчлик бўлади. Йигитлар қайтиб келадилар, ўқимаси, сенинг Ботиринг ҳам келадилар, қизим, шунда бу тупроқ оёб бўлмай иложини йўқ!... Ҳозир эса бор уйингга, жиндан дам ол, ором ол, кула!

Чол қирдан қишлоқ томон севкин жилаётган отарига, қиз эса, уйига қайтди. Қизнинг ёш бошида минг хал фикирлар гавағ қиларди. Бу чол унинг кейинги пайтларда совиган қорғини қиздириб кетди.

Қиз илдам одам отар ва йўларди, кўз ўнгидан турли манзаралар ўтарди: ёв босган Пойкент, етти кечаю етти кундуз давом этган қонли жанг, хашарга кетган эраканлар, эрик қийган, қилч қўтарган хотин-қизлар, йилғанган гўдақлар, қон танноз, чиройли, аммо жинанч душман йигити, шаҳарнинг вайрон қилиниши, қўчаларда ариқ-арик оққан қон...

Қиз қўзғини юмади, бу даҳшатлар қўрмай дейди, лекин унинг назарида янада даҳшатлироқ бошқа уруш таваллабди: Ана немис-фашистлар шаҳар ва қишлоқларга бостириб келадилар, ана унинг севган ёри — Ботир олов ичида қон кечиб, жанг қилляпти... Қизнинг боши гапиди, қўзи тинди. Довдираб йилғайганида да-рарга суяниб қолди. Бирпасдан сўнг қўзғини очиб, эс-ҳушини йил-ди-да, ана олға жилди, даҳшатларни назаридан ўтказмаслиқка ҳаракат қилди. Қовун-тарвузлар, Пойкент атрофидаги нообод ерлар тўғрисида ўйлади: «Уруш тугайди, тинчлик бўлади, Йигитлар қайтади, Ботиринг ҳам қайтади, бу тупроқ оёб бўлмай иложини йўқ».

Нега йигитларни қўтиб ўт-тирмайди? — деди у сўнгра қатъий билан ўзига танаҳ бериб, — ўзим оёб қиламан, ортагаёқ этик қияман, белбоб боғлайман, қўлга қўрол оламиз...

— Игитман, деган борми? — хитоб қилиш Шарофат. — Ботир бўлсанг этик кий! — буйруқ берди Шарофат. Жўмағул этик кийди. Момоғул этик кийди. Олтиной ҳам, Фотиما ҳам, Гулсара ҳам этик кийди. Ганжик ва Латифа ҳам этик кийди. Елкада тўлгонган сочлар турман қилиб бошга бойланди, елкага кетмон ташланди. Рағиста боришди. — Рухсат беринг, Пойкент атрофини оёб қиламан!

(Охири тўртинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РАССОМЛАРИНИНГ СЪЕЗДИГА СОВҒАСИ

Ватанимиз пойтахти Москвада КПССнинг шонли XXII съездида бағишланган Бутуниттифок бадий виставаси очилди. Виставкада ўзбекистонлик рассомлар ўзларининг замонавий темаларга ранг-баранг асарлари билан қатнашганлар. Улар орасида У. Тансиббеовнинг «Миралчулда», «Газилар», Р. Аҳмедовнинг «Меҳнаткор портрет», «Совет меҳнати», Л. Абдуллаевнинг Ленинга бағишланган график рассомлар серияси, скульптор А. Н. Ивановнинг «Ҳамза портрети», С. В. Дельдиннинг «Илғор термичи Ҳафизова», В. Е. Кайдаловнинг «Катта Фарғона канални қурилишида» ҳамда бошқа асарлар бор. Виставкада ўзбек рассомларининг юзга яқин асарлари намоиш қилинмоқда.

Э. ҲАЙДАРОВ.

ТУХФАЛАР

Ижодкорлик — муваффақият гарови! Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводининг коллективини бундан жуда яхши билади. Корхона рационализатор ва иxtирочилари ўтган 9 ой давомида 84000 сўм маблағини тежашга ёрдам берадиган 54 тақлифини ишлаб чиқаришга жорий этдилар. Коммунист меҳнат зарбдори тоқар М. Сергеев, слесарь Р. Мардонов ўртоқлар томонидан киритилган тақлифлар меҳнат унвондорлигини 200 процент ошириш билан бирга, қўлаб маб-нагига тежаб қўлиш имконини берапти.

Ж. МАҲМУДОВ.

Андижон нефть-газ комбинатининг ишчи-хизматчилари партия съезди шарафига мусобақани қизитиб, шу кунгача 100 га яқин рационализаторлик ва иxtирочилик тақлифлари бердилар. Шундан 700 тасини ишлаб чиқаришга тадбиқ қилиниши ўн 200 минг сўм маблағини тежашти. Коммунист меҳнат корхонаси номини олиш учун курашаётган «Жанубий Оламшўх» ва «Андижон» нефть қоп-ларининг ижодкорлари техникани тараққий эттиришда ўнлаб ўнлаб қўлатмоллар.

О. ИСАЕВ.

ТОШКЕНТ Чини заводининг коллективини КПСС XXII съездининг ун ойдик алий махсулот ишлаб чиқариш алаинини бажариш билан қўтиб олмишга ади қилган эди. Заводнинг меҳнатсевар коллективини ўз энимасига олган бу мажбуриятини 16 октябрда ади этди.

Е. САЛИМОВ.

МИЛЛИОНЛАР МЕҲНАТИ ОСОНЛАШСИН ДЕБ...

Пахта териш машиналари кон-структорлари пахтачиларга ги энг сермеҳнат ишчи механизация-лаш соҳасида бирмунча ишлар қилдилар. Улар яратган мингглаб машиналар ўн мингларча одам-ларнинг ишини бажармоқда. Лекин бу соҳада қилинган ишлар ҳа-ли қаноатланишни эмас.

Биз шунинг ақли билан, эрта тонгдан тун қоронғусигача бел майишчи пахта тараётган эр-как ва аёлларнинг, меҳнат-ҳай-довчилик ҳунарини эғаллаб, миз-шича кутуб турган йигит ва қиз-ларининг, ўз корхоналари ва муас-сасаларидаги ишини ташлаб, дала-га чиққан меҳнаткашларнинг кўзи бизда, бундан илгари йилларда ишлаб чиқарилган ва кўп камчи-ликлари бўлган машиналарда пах-та териб юрган механизаторлар-нинг кўзи бизда.

КПССнинг янги Программаси проектида, қишлоқ хўжалигида меҳнат унвондорлигини 4-6 бара-вар ошириш қўзда тутилган. Бу

вазифаларини фақат серурум ва мукаммал машиналар ишлаб чи-қаришни қўлайлаштириш йўли билан бажариш мумкин.

Пахта териш бўйича Давлат махсус конструкторлик бюросининг коллективини ўз зиммасидаги фойда катта ва масъулиятли вазифа тушунган ҳолда ҳозир ишлаб чиқарилаётган терим машинасини янада такомиллаштириш ва янги машиналар яратиш мақсидида зўр бериб ижодий меҳнат қилимоқда.

Яқин йилларда «ХВС-1.2» ма-шинаси қўлаб ишлаб чиқарила-жигини ҳисобга олиб, шу машина-терим механизаторлар кўрсатган ва бошқа намчиликларини тугатиб соҳасида баъзи тадбирлар қўри-ли. Жузлабла модернизация ти-лидан «ХВС-1.2М» машинасининг конструкциясини ишлаб чиқариш ва тажриба нуқсалари тайёрлашди. Машинанинг вазини аввалгисидан анча енгил ва ғалдираганини ба-лонини кенг. Бу — машинанинг нам ерда юришини осонлаштира-ди. Машинанинг термозини яқин-лаштириш натижасида уни бурши қўлайлашди. Машинага иккинчи ишчи тезлиги қўшилганлиги унинг иш унвонини айниқса иккинчи те-римда 30-35 процент қўлайтиради. Шиндёлари ювиш системаси янгиланди, энди меҳнат-ҳайдов-чилар шиндёларини доимо тоза ҳолда сақлаб туролдилар.

Пахта териш аппарати тўрбан модернизация қилинди. Аппарат-нинг вазини 300 килограмм енгил-лаштирилди. Уни тайёрлашга сарфланган меҳнат 30 процент

Федор Никитович Прошин — дондор слесарь. У Октябр ре-волюцияси номидаги Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводиди-да кўп йиллардан бўён фидокоро-на меҳнат қилиб келмоқда. Иш-чан, ташаббускор, ўз касбининг устаси ўрток Прошин КПСС XXII съездида делегат қилиб сайланди.

И. Глауберзон фотоси.

А. ПРИХОДЬКО, «ХВС-1.2» машинасининг бош конструктори. Г. АХМЕДОВ, етакчи конструктор.

КОММУНИЗМ ТАЛАБИ

Терминнинг қисталган кунлари. Дала айланганга кўра: қатор-қатор кема-лар каровни ави-са-фарда, улуг айём вахтасида. Не-ча-неча кўз улар йўлига тиклан-ган: қайси дарганинг бункери олдин-тўларкин? Бугун ким неча тонна пахта тариқини? Манзилга ким ол-дин етаркин? Совет пахтачили-гининг йўли қўлдузлари — жасур-даргалар ўз кемаларини шиб-би-лан юргизмоқда.

Кейинги беш-олти йил ичида пахтазорда юз берган ўзгариш-дан беҳабар одам ҳозир терим боши-га чиқиб қолса, ўз кўзига ўзи иш-он-майди. Ҳақиқатан ҳам беш йил ол-дин, мана шу йилги шу машина би-лан бугун ўн тонна пахта тери-ди, дейилса, бу кишининг юзига истеҳзоли табассум югурарди. «Маҳаббат ҳам эми билан-да, ош-на» дерди. Шу билан бахс туғар-ди, шаккоқ голиб келарди. Чунки, ўшанда кунинг ўн тонна пахта те-риб, унинг кўзига кўрсатган қа-ҳармон ҳали чинмаган эди.

Энди мавсумда 250-300 тонна пахта териб, шаккоқнинг кўзига кўрсатган қаҳармонлар битта-ик-кита эмас, кўп.

Колхоз ва совхоз дала-ларида ҳозир саккиз ярим мингдан ортиқ терим машинаси бор. Моҳир кўл-лар буларнинг рулини адил тутиб, эгиз уфидан кўз узмай пахта те-ришди.

Бу улуг, қутлуг революция-га ҳаракат теримда пахтачиликнинг э-ски деворини қулатиб, ўзига кенг-майдон очиб олганига энди уч-тўрт йил бўлди. Биринчи йили ма-шиналар билан умумий ҳосилининг уч-юз минг тоннаси, иккинчи йили тўрт юз минг тоннадан ортиқроғи те-рилди. Мана бу йил эса, азамат ме-ханик-ҳайдовчилар олти юз минг тонна теришга ҳиммат қамарини маҳкам болаган.

Қилинадиган ишлар ҳақини кўзда тутиб, пахта тариқини ҳеч қачон ташлаб қўймайди. Чун-ки терим забот қилгуси келган одамга босаётган нафаси су-су-ту-йиллаверади. Бу, биз совет киши-ларига таомул, ҳаракат қонуни бў-либ қолди. Ҳали етиштирган пах-тачиликнинг бешдан тўрт қисми кў-ла теришга таянган экан, бу суръат-лиқ су-су-су. Суръатни шунчалик те-златишимиз керакки, қийин йил-лар ичида ҳосилининг асосий қисмини шу зангори кема-лар елкасига ор-тиқ имкони тугилсин. Демак, кон-структорларимиз ақлларини яна те-з югуртиришлари, терим маши-наларини тақомиллаштиришлари, машинанинг яна ҳам мукаммал-лиқларини тез ижод қилишлари ке-рак. Машинасозларимиз суръат-га зарб уришлари лозим. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари эса ме-ханизатор кадрларни икки-уч ба-равар кўп «афёришлари керак. Ҳар бир колхозчи йилги-кўз, ҳар

бир совхоз ишчиси машина тилини билсин, уни ўз назида юргиза ол-син. Коммунизм қуриш суръати-нинг талаби шу.

Машина теримда шу қўлгача район процентини орқага тортаёт-ган колхозлар, область процентини орқага тортаётган районлар бор. Уларнинг машиналари ҳам пешқа-дамларидек омборда эмас, далада, аммо дуруст термайди. Нима, ме-ханик-ҳайдовчиси ношудми? Пўн-уначлик эмас, бўлмаса сабаб ни-мада? Сабаб, шундаки, ҳужақу-ринга машина сотиб олиб, далада кўз-кўз қиладиган колхоз раҳбар-ли қили ҳам бор. Улар, тушуниб-тушуниб тараққиёт йўлига гов-дўлдирлар. Аммо бундай колхоз раҳбарлари кўзларини ҳозир оч-масалар, кемаларини улуг са-фарга олиб чиққан паҳлавон дар-галарнинг қудратли ҳаракати уларни йўлдан суғуриб ташлайди.

Шу кунларда пахта дала-ларида буюқ ҳаракат мавж урмоқда. За-н-гори кема-лар каровни ўз деңгиз-да жадал қилишмоқда. Уларнинг ҳар бири ҳалимиз ҳаётида юз бе-ларзаган улуг кўнга — партиямиз XXII съезди очилганидан кўнга ўз бункеридан кўнроқ «оқ олтин» тў-кини ишқиди. Ўзбекистоннинг 3 миллион 200 минг тоннага кўн-роқ ҳисса қўниш, машина деҳқон-чининг чин дўсти эканига шаккоқни-кам ишонтириш ишқиди ёймоқда.

Тошкент Тўрсунов, Саодати, Фар-ғона Мелиқўзис, Андижон Ман-нони, Муттихони, Хоразм Ободони, Қорақалпоғ Ойимхони — совет пахтачилиги раванналарини қудрат-ли каровни раҳбарларининг ҳаммаси шу қутлуг суръатни тезлатмоқда.

Бу замон қаҳрамонларини бу-тун эл, дийр ҳурматлайди. Булар-дан бир нечасини коммунистлар Совет Иттифоди Коммунист пар-тиясининг XXII съезиди делегат қилиб сайлаган. Улар партиямиз-нинг шу олий органда қатнаша-диган, ҳамма делегатлар билан биргаликда мамлакатимизда ки-ши-

лик мақсади — коммунизм жа-ми-яни қуриш программасини тасдиқ-лайдилар.

Бу делегатлардан бирининг ки-мининг айтиб берай. Бу, гурумс-ройлик машҳур меҳанизатор Мели-қўзи Умроқов. У энди ўттиз ол-тига қадам қўйди. Отаси вафот эт-ганда Умроқов полвон эиласиди бош ўғил Мелиқўзи ҳали еттинчи синфни битирмаган эди. Колхозда ишлаб тўликисиз ўрта мактабни ту-гатди. Кейин тракторчиликка ўқи-ди.

Бисининг совет юртимизда одам боласи яхши ишга аҳд қилса, аз-мида маҳкам турса, муродига е-тади Мелиқўзи колхозда комплекс механизациялашган бригаданинг бошлиғи, бригада ҳар гектар ердан йилга 45-50 центнердан ҳосил кў-таради, бир центнер пахтанинг танаққини эса ўтган йили йилги пул ҳисобиди беш сўму ўттиз-тинчига туширди, ўзи уч юз ўн тўрт тонна пахта терди. Йонажон партиямиз съезиди муносиб тўғ-да таъйинлаган Мелиқўзи кунига ўз машинаси бункеридан ўн тоннага етказиб пахта тўкди. У совет пах-тачилиги ишларининг оғирлигини меҳанизм елкасига юклаш, деҳқон-нинг мушкулларини осон қилиш ҳа-ракатининг ташаббусчиларидан би-ри бўлиб етибди. Олдин колхозчи йилнингиз, замонамиз қаҳрамони бўлган қишлоқ коммунистнинг тартибам ҳоли шу.

Ҳамма пахтакорнинг бахти-со-датига пахтачилик ишлари тўла машиналашди, пахта яна ҳам ар-зон, кўп етиштирилади. Шу вақт ақилшоқлар!

Кўз қисталган қиялти. Кечаги кўмқўк барглар сариқ, олтин, қи-зил ранг оляпти. Кун қисқарди, ҳавонинг авзойи ўзгара бошладди. Қандайдиги олоқ пахтаи бугун ол-санг ўтдинг, эртага қолдирсанг — ютқаладинг.

Кўз сўзи шу: тезу-тоза тер!

Йўлдош ШАМШАРОВ.
«Кизил Ўзбекистон» нинг шатаси муҳбири.

КПСС XXII СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИДАН БИР ГРУП-ПАСИ (Чандан ўнгга): К. Жўраев — Денов райониди Генер-ал Раҳимов номли колхоз раиси, Н. Холлиқов — Сурхондарё обла-стидаги «Ўзгўр» совхозининг ферма мудири, Ш. Мирза-қўзиев — Наманган райониди Ленин номи колхозининг бри-гада бошлиғи, В. Х. Қодиров — «Сантехгазмонтеж»нинг по-м-тачилар бригадари, Э. Иномова — Фарғона обла-стидаги Ка-ленин номи пахтачиллик совхози бўлим бошлиғи, Г. Ан-тропова — Самарқанддаги 26 Баку комиссари номи шойи тў-қиш фабрикасининг тўқувчиси, М. Умроқов — Поп районида-ги Ленин номи колхозининг меҳанизатори, М. Тешабоева — Мар-ғилон ипак комбинатининг ишчиси, Қ. Хусанова — Ўзгўрда-ги райониди Ленин номи колхоз раиси, Х. Ҳисоров — Фориш районидаги Киров номи совхозининг бош чўпони, О. Дусова — Шовот районидаги «Москва» колхозининг меҳаник-ҳайдовчиси, О. Камолова — Амударё районидаги «Ленинизм» колхозининг меҳаник-ҳайдовчиси, С. Саатдинов — Хўжайли районидаги Та-хиятош қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаваторчиси.

Н. Глауберзон фотоси.

БАХТЛИ ИҚБОЛ ИЖОДКОРИ

Давримизнинг энг буюк ҳужа-ти — Совет Иттифоди Ком-мунист партиясининг йили Программаси про-екти да-ги «Партия ҳалқ учун ишлайди, ҳалққа хизмат қилишнинг ўз фа-олиятининг мақдоси деб би-лади» деган сўзлар ҳар бир ме-ханикнинг қалбидан чуқур жой олиб, бир ғайратига ўн ғайрат қўшиди.

Коммунист меҳнат коллек-тивни номини олиш учун Қарши шаҳрида биринчи бўлиб олган-ган тикувчилик фабрикамиз коллективни социалистик мусо-бақада олдинги марраи эгала-даб келмоқдалар.

Хўш, 1956 йилда бу корхона-нинг кўрсаткичлари қандай эди? Ўша йили тикувчилик фаб-рикаси 1 миллион 200 минг сўмлик зарар қўрган эди. Мен эса эгиндига фабрика раҳбарли-гига келган эдим. Партия XXII съезди қарорларидан руҳ-ланган коллективимиз аъзола-ри корхонани рентабел ҳўжа-ликка айлантириш масаласини биринчи мақсад қилиб қўйди-лар. Дастлаб биз ишни илчи ва хизматчиларнинг иш шартини яхшилашдан бошладик. Ке-йинчалик ишларимиз юришиб

кетди. 1958 йилдаёқ пла-нда ошмиқа 748 минг сўм-лик маҳсулот ишлаб чиқа-рилди. Бундан кейинги, 1959 йилда ялли маҳсулот иш-лаб чиқариш 16 миллион сўмни ташкил этди ва корхонанинг кўрган соф фойдаси 1 милли-он сўмга етди. Шу билан бир қаторда меҳнат унвондорлиғи анча ўсди, маҳсулот сифати ях-шиланди, таннари арзонлашди. Ишлаб чиқариш маҳсуло-ларининг сифатини яхшилаш ҳи-собигагина фабрика 75 минг сўм маблағ тежаб қолди.

Фабрикада акойиб киши-лар, ўз ишнинг моҳир устала-ри меҳнат қилиштиради. Улар «Коммунизм қуриш ҳалқ иши, ҳар бир совет кишиси ўз меҳна-ти билан коммунизм тантанасини яқинлаштиради» деган шир-остда ўз жасарат билан иш-лаштиради. Коллективимиз ба-жариниш учун социалистик мусо-бақани қизитиб юбордилар.

А. ПОЗДНЯКОВА,

Қарши шаҳридаги тикув-чилик фабрикасининг ди-ректори, КПСС XXII съез-дининг делегати.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ АВТОМОТОТРАНСПОРТ ВА ШАХАР ЭЛЕКТРОТРАНСПОРТИ ҲАЙОВЧИЛАРИНИНГ МАСТ ҲОЛДА ТРАНСПОРТНИ БОШҚАРГАН- ЛИКЛАРИ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК ТУҒРИСИДА

Автомобиллар ва шаҳар элек-тротранспортда аварияга қар-ши курашни қучатириш мақса-дида Ўзбекистон ССР Олий Со-вети Президиуми қарор қилади:

1. Белгилан қўйилган, авто-мобиллар ва шаҳар элек-тротранспортини ҳайдовчилар, шу-жумладан транспорт ва шаҳар элек-тротранспортни қолдишлари бўл-маган шахслар маст ҳолда транс-портни бошқариб борадиган бўл-салар, қонданнинг шу тариқа бузи-лиши қонунга мувофиқ жиноий жа-зо берилишига олиб келадиган оқибатларга сабаб бўлмаган тақ-дирда ҳам, меҳнатчилар депутат-лари район, шаҳар Совети икромия комитетининг милиция бўлими (бу-лимаси) томонидан мажбур транс-портни бошқариш ҳуқуқидан бир йил муддатга маҳрум этиладилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДИНОВА,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОВЕВ.

Тошкент шаҳри, 1961 йил 13 октябрь.

(Боши унчи бета).

Раис Сулаймон Қўрбонов ҳай-рон қолди.

— Шўғилим етар, — деди у соҳуқонлиқ билан қизларга эъти-бор бермай, етол устидида қоғоз-ларни тиктилар, экан, — йилларни фронтда, биз етмайди...

— Ҳа қайси йилдан ҳамми?

— Раис қўзғалардан бошини кў-тарди, қизларга яхшироқ назар ташлади.

— Ейрай, — деб юборди у, — бу нимаси? Туяла-туяқ соддат бўлиб олибсизлар-ку!

— Раис ҳозир айтган гапидан дар-ҳол қайти:

— Майна, қизлар йиллар йўл-лигини билдирманг, олинг-олдин-манг, роҳман, — деди.

Қизлар нў бошладилар. Яна бир қанча хотин-қиз уларга келиб қў-қилди, Шундай қилиб, Шарофат Баракаева бригадаси ташкил то-ди.

Қўриқ очини осон бўлмади. Тра-ктор йўқ, машина йўқ. Кейинчалик райондан трактор келди. Юз минг маънақат чекиб, Поинет атрофи-да бир қарта ер очилди. Ариқ қазилди. Сув етаклаб келинди. Пахта экилди, беда экилди, қовун-тарвуз экилди. Ана ер, мана ер! Танасига эчки осиб сўйса бўлади-ган гўза бутаси, каттақон бола минса овғи ерга тегмайдиган қо-вунар-тарвуз битди.

Қизлар фронтга — йилларга қўй-қилди. «Сизларнинг йўл-ди-

гинизини билдирмайсиз. Этинги-диз, беғизидиз, белбоғингиз бе-лимизда, тўқилингиз, бошимизда, кетмонингиз қўлингизда, ер очиб, териб, дур оляймиз» дейиш-ди...

III

Қизлар ўтди, оялар ўтди. Ой кетидан йиллар ўтди. Уруш тугаб, кўп йилгиз уйга қайтди, баъзилари эса қайтмади. Шарофат Ботирини кутди, ўзак кўз тутди, аммо Бо-тирини қайтмади. Дард устига лард дегандай, қулуқдай ўғилдан ҳам жудо бўлди. Шарофат йиллардиз бўлади, юз-қизини тирнади, боши-ни ерга урди, дейилмиш? Барис-кам. Ўзбекистон мўмин. Аммо йи-сон ўз бошидан шундай ҳолатлар-ни кечирадики, ёшандай пайтлар-да унинг қалбиди туген қилган ҳи-ҳалқаларини, шодлик ва алам, қовун ва гамин сўз ифода қилолмайдилар. Ўзига — сизгироймай-ди, уни бақат юранининг ёзи, бир парча гўшт бўлса ҳам юранининг ўзи сизгироймайди. Ҳа, шў бир парча гўштгина олам-олам севин-чидилар ўзига сизгироймайди, тоғдан отир ҳам-ҳасратини, қуфлат ва ма-шинақатни кўтаришга қолди.

Шарофатнинг қалби Ботирини йўқотса ҳам ботирлигини йўқот-мади, ҳасрат билан тортишувда

Давлатга топширган ҳосили-миз 2 миллион тоннадан ҳам ортиб кетди. Тагин бир зўр бер-сан вахтда вафо қиламиз: ва-да қилишдан 3 миллион 200 минг тонна «оқ олтин» Ватанга бекаим кўст етказиб берилади. Улуг ишга муносиб ҳисса қўша-ётганлардан бири Пойарик рай-ониди «Москва» колхозининг аъзоси комсомол Робия Эрга-шевдир. Ҳозиргача у 8 тонна-дан кўпроқ билинч сорти пахта тариқига муваффақ бўлди. Ро-бия кунига хирмонга 150—160 килограммдан пахта тўқайти. СУРАТДА: Р. Эргашева.

Н. Глауберзон фотоси.

ШАРОФАТ

довдираса ва титраса ҳам қудам-ди, йиллариди, олға даяил юрди. тўғайлардан, қўзлардан, чўллар-дан Шарофатни олиб ўтди, машақ-қатларни енгиб, мардлик, қаҳра-монлик майдонига, бахт майдонига олиб кирди.

Энг муҳими Шарофат ёлғиз эмасди. У катта коллектив, илгор жамиятининг аъзоси бўлганлиғи учун ҳам барча қийинчиликларини енгди. Ер-биродарлар, дўстлар, замона, партия уни судди, мадад-кор, раҳнамо бўлиб қўйди. Шарофат бундан йилгиз йил бу-рунги муштираб ҳоли эмас. У пах-лавон эди, қаҳрамон эди. Унинг қаҳрамон юраги устиди қаҳрамон-лик юлдузи қайнаб турибди. Бу олтин юлдуз кўл нарсаси тўғрисида сўзлайди, бу олтин юлдуз кўп йиллик меҳнат яқини!

Этими икки центнер! Ҳар ге-ктардан 72 центнер пахта! Бундай рекамни пахтачиллик тарихи кўп кўрган ва билган эмас. Батён бир қовунлар ҳаётдан оқнада қолганла-шомасликлари мўмин. Ишонма-данлар бориб кўрсин! Шарофат-нинг даласида гўза бутаси парв-халд бўлиб кетди. Ҳар бош пўн-са кам бир килограмм келди. Ўзбекистон чинакам кўзга келди. Янрида Шарофат Тошкентда,

рулла, Даврон, Улар шофер. Пах-тани қоп-қаносиз тешишти шов-возлар.

Ана, Тешовлар бригадирини жи-лайиб кўтиб олди. Унинг аъзоси бу йил 90 центнер ҳосил олмоқчи, 90 центнер!

Ҳа, Зарафшоннинг энг сўнгги томчилари ҳам бекорга етмайди, томчилар бу ерда зарга айланади. Колхоз раиси Сулаймон Қўр-бонов Шарофатнинг даласига кел-ди. У билан бирга Ҳамробобо ҳам келди.

Қизим, сени кутлагани кел-ди, — деди чол Шарофатга, — Москвага, қурултойга бора эмиш-сан, деб эшитдим. Бу қурултой-да улуг қурултой, қутлуг қурултой! Оқ йўл бўлсин, қизим, оқ йўл!

Сўнгра чол ёшмоқчилаб сўради: — Энди «Сайдинг қўйбер сай-ди» қўшгинини айтмайдиган бўлган-дирсанг?

Шарофат қолнинг ҳазилини ту-шуни. Мийғида қулиб: — Бу қўшгининг илгиси — чин-қан, ота, — деди. Энди би «Сай-динг қўй берма, сайди» деб қўшқ айтадиган бўлганми?

— Ҳа, балли қизим, катта овни кўлга киритдинг. Тегишдан 80 центнер ҳосил олиш — ҳазилкам гап эмас. Бундан зўр о бўлмайди, — чол қучоғини ёзиб, Поинет ат-рофиди бекор пахтазорларни кўрсатди. — Бу овни келдан ҳеч бўй берма, сайдинг қўй берма, қизим! Йўлдош МУҚИМОВ.

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ АНДИЖОН ОБЛАСТИ ДАВЛАТГА 500.000 ТОННАДАН ОРТИҚ ПАХТА ТОПШИРДИ.

Қонга ПАХТА топширди?

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг, ҳосилини қоп-қаносиз ташишини бориши тўғрисида 1961 йил 16 октябрда бўлган

М А Ъ Л У М О Т

(Пахта тайёрлаш — планга нисбатан, машина терими ва ҳосилини қоп-қаносиз ташиш — мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Пахта тайёрлаш			
	Вир кунда	Маъсум бошдан бери	Машина терими	Пахтани қоп-қаносиз ташиш
Самарқанд	1,84	71,47	32,66	69,79
Андижон	1,53	67,40	29,71	79,98
Хоразм	1,86	67,08	10,45	27,82
Тошкент	1,62	65,28	36,58	68,04
Сурхондарё	1,08	64,09	39,28	70,51
Бухоро	1,02	59,81	14,84	51,00
Фарғона	0,91	54,91	6,81	53,31
Қорақалпоғистон АССР	1,60	50,61	12,53	25,00

Ўзбекистон ССР районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1961 йил 16 октябрда бўлган М А Ъ Л У М О Т

Районлар	Планинг бажарилиши (Планига нисбатан процент ҳисобида)	Машина терими (Мажбуриятга нисба- тан процент ҳисобида)	Районлар	Планинг бажарилиши (Планига нисбатан процент ҳисобида)	Машина терими (Мажбуриятга нисба- тан процент ҳисобида)
ЮКОР. ЧИРЧИК	108,08	37,56	Балиқчи	62,43	15,80
Галларол	91,32	3,80	Қосонсой	62,43	36,44
Ормонқилда	86,31	26,17	Наманган	62,00	29,37
Пойарик	85,29	37,25	Свердлов	61,81	13,18
Куин Чирчиқ	83,94	79,77	Сиярда	61,69	41,69
Жомбон	80,34	52,77	Чинобод	61,06	17,60
Поп	79,73	23,80	Урганч	60,07	12,20
Кўрғонтепа	78,82	66,90	Қува	60,06	9,11
Ленин	77,82	22,73	Ангор	59,86	59,93
Бўлунгур	77,70	28,74	Уйчи	59,49	7,10
Сариосиё	76,93	53,90	Ҳазорасп	59,46	6,12
Иштихон	76,91	17,95	Олтинчи	59,34	1,94
Мархамат	75,81	33,28	Фарғона	59,30	1,40
Қўшқўй	75,35	11,69	Қитос	59,18	10,43
Хева	74,62	12,78	Тўртқўл	59,10	15,89
Писенет	73,73	39,34	Оққўрғон	58,93	28,41
Олтинқул	73,50	16,21	Вобанет	58,61	9,54
Шўрчи	73,33	58,51	Норин	58,47	37,74
Жарнўрғон	72,72	99,50	Пахтазор	58,44	55,17
Жиззах	71,46	45,97	Қосмосел	58,16	32,84
Денов	72,45	48,79	Норпой	58,11	18,64
Деҳқонобод	72,36	—	Шофринот	57,65	31,45
Муст	72,22	30,86	Қўнғирот	56,95	16,52
Малакдўш	71,93	32,66	Тахташўйир	56,67	14,02
Пахтабод	71,84	25,01	Охунбобоев	56,08	6,26
Лингчиғиргон	71,52	72,11	Бухоро	55,94	15,50
Гулқавун	71,31	38,12	Қашани	55,93	21,07
Ворошилов	70,97	24,56	Ленинград	55,86	13,17
Ондаб	70,88	29,59	Зомин	55,68	—
Шовот	70,72	10,30	Назай	55,22	8,45
Урта Чирчиқ	70,50	34,97	Ванобоб	54,86	27,58
Қодобенов	70,50	38,74	Қуйбашев	54,53	9,78
Чиноз	69,79	29,81	Шеробод	53,75	70,00
Хўнқобод	69,71	35,10	Қоракўл	52,95	8,10
Пахтабоб	69,48	18,43	Термиз	52,61	37,00
Янгиарик	68,93	5,66	Марғилон	52,19	6,10
Унқўрғон	67,88	20,87	Бағдод	51,87	4,70
Янгиқўл	67,78	28,43	Ғузор	51,87	3,80
Шахрисабз	67,71	36,22	Беруний	50,94	8,63
Чироқчи	67,28	13,57	Хўнагли	50,49	15,22
Ромитан	66,07	22,90	Чимбой	50,48	16,94
Янқабог	65,94	43,65	Фрунзе	49,87	7,36
Каттақўрғон	65,61	26,46	Қонимех	48,18	4,23
Хатирчи	65,42	20,49	Гулнстон	46,27	19,89
Хонка	65,29	10,45	Ўзбекистон	45,72	2,20
Сталин	64,99	17,17	Амулар	40,93	4,50
Гурлан	64,64	15,21	Қўзон	40,73	4,31
Янгиер	64,22	49,52	Киров	40,62	—
Бўз	63,70	31,05	Кейали	38,78	11,39
Бўки	63,70	40,62	Вешмент	32,56	0,93
Мўбоскан	63,64	23,19	Қарши	31,42	—
Тўрақўрғон	63,33	31,14	Қосон	28,25	1,38
Самарқанд	63,22	30,30			
Қизилтепа	62,83	7,55			
Қосон	62,63	7,51			